

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének

2011. április 28-i ülésére

Tárgy: Dombóvár Város Önkormányzatának Sportkonceptiója

Előterjesztő: Kerényi Zsolt alpolgármester

Készítette: Polgármesteri és Alpolgármesteri Titkárság

Tárgyalta: Oktatási és Kulturális Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: -

Költségvetési, pénzügyi szempontból ellenőrizte: -

Törvényességi szempontból ellenőrizte: Dr. Gábor Ferenc jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Dombóvár Város Önkormányzatának munkáját segítik azok az irányvonalak, melyek az egyes szakterületek koncepcióiban olvashatóak. A fejlesztő munka elengedhetetlen feltétele az előre átgondolt tervezés. Az elkövetkező időszak munkáját nagymértékben befolyásolják a koncepcióban meghatározott célok és feladatok végrehajtása. Az átdolgozott koncepció hozzájárul ahhoz, hogy Dombóvár területén a helyi sportcélú kezdeményezések támogatást és segítséget kaphassanak a koncepcióban megfogalmazott prioritások mentén.

A sportkoncepció tartalmazza azokat a feladatokat, melyek végrehajtása során a város lakosságának mind szélesebb köre számára lehetővé válik az egészséges, mozgásgazdag életmód. Az átdolgozott sportkoncepció tartalmazza a város sportjának főbb irányelveit, a sport működési területeit és az arra vonatkozó elképzeléseket, a sportfinanszírozási elveket, a létesítményfejlesztés terveit. Fontos feladatának tekinti az Önkormányzat a diáksport-szervezetek és egyesületek támogatását és az utánpótlás-nevelést a rendelkezésre álló anyagi erőforrások bevonásával.

Határozati javaslat

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a melléklet szerinti tartalommal elfogadja Dombóvár Város Sportkoncepcióját.

Dombóvár, 2011. április 19.

Kerényi Zsolt
alpolgármester

Dombóvár Város Önkormányzatának

Sportkonceptiója

2011-2012

Készítette:

Dombóvár Város Polgármesteri Hivatala

Dombóvár, 2011. április

TARTALOM

I.	SPORT ÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT.....	3
I.1.	Bevezetés	3
I.2.	A sport jogi és nemzetközi háttere	3
I.3.	Az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai	5
I.4.	A sport környezeti szerepe	5
II.	HELYZETELEMZÉS.....	6
II.1.	A sport egyes területeinek helyzete.....	6
II.1.1.	Óvodai testnevelés és sport.....	6
II.1.2.	Iskolai testnevelés és diáksport jellemzői.....	7
II.1.3.	Szabadidősport	10
II.1.4.	Utánpótlás-nevelés	11
II.2.	A sportolást befolyásoló tényezők	12
II.2.1.	Létesítmény ellátottság	12
II.2.2.	Finanszírozási rendszer.....	14
III.	JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER.....	15
III.1.	Az életminőség javítása.....	15
III.2.	A sport kapcsolatrendszereinek fejlesztése	15
III.3.	Egészséges város.....	16
III.4.	A sport és a tudástársadalom összekapcsolása	16
III.5.	A sport, mint innovatív tényező – versenyképesség és foglalkoztatás növelése.....	16
III.6.	Esélyegyenlőség.....	17
IV.	A MEGVALÓSÍTÁS ÉS FEJLESZTÉS IRÁNYAI.....	17
IV.1.	Fejlesztési irányok a sport fő területén	17
IV.1.1.	Óvodai, iskolai testnevelés és diáksport.....	17
IV.1.2.	Szabadidősport.....	18
IV.1.3.	Utánpótlás-nevelés	19
IV.2.	A sport feltételrendszereinek fejlesztése.....	20
IV.2.1.	Létesítményfejlesztés	20
IV.2.2.	Finanszírozási koncepció	21
IV.2.3.	Elismerési rendszer	21
V.	ZÁRSZÓ	21

I. SPORT ÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT

I.1. Bevezetés

A sport, mint a humán szféra egyik területe, hosszabb ciklusokban tervezhető, hiszen a jelentős döntések eredményei sokszor évek múlva jelentkeznek. Fejlődést csak az átgondolt, hosszútávra szóló elképzelések, tervek, és azok következetes végrehajtása hozhat. Ezért kell meghatározni a nemzetközi, az országos és a helyi társadalmi és gazdasági viszonyoknak megfelelően a város sportéletében a mindenki számára kiszámítható önkormányzati szerepvállalást. Jelen koncepció, amelyet kivételesen két éves időtartamra alkottunk meg, felvázolja a város sportéletének jelenlegi helyzetét, jövőképét és célrendszerét, a fejlesztés irányait és a megvalósítás eszközeit.

Bevezetesként mindenképpen elmondhatjuk, hogy az elmúlt évtized hazánk sportéletét rendkívül hátrányosan érintette. Rendkívül kedvezőtlené váltak a környezeti feltételek a sport számára. A központi költségvetési támogatások növekedése messze elmaradt a kiesett jövedelmek és a magyar sportban is növekvő költségek mögött. A gazdasági élet romlása, a későbbiek során megjelenő munkanélküliség még kevesebbet engedett meg az egyénnek saját egészségével törődni, mint a megelőző évtizedek. A család válsága számos helyen fellazította a szülő-gyermek kapcsolatot, meggyengítette a családon belüli nevelési folyamatot, így az egészséges életmódra nevelést is. Az állam sport-szakigazgatási és hatósági jellegű feladatainak csökkenése, valamint a sport támogatásából való kivonulása megsokszorozta az önkormányzatok felelősségét az egészséges, fizikailag és pszichikailag felkészült nemzedék felnevelésében és megtartásában.

A sportkoncepció szükségességét indokolja az az ellentmondás is, hogy míg a versenysport-élsport területén még mindig komoly nemzetközi sikereket érnek el magyar sportolók, a társadalom, a lakosság széles rétegeit igen rossz egészségi állapot jellemzi. Ezért a sport értékeit a társadalmi jólét növelésére, és a testi-lelki betegségek, s az ezekből származó gondok megelőzésére is fel lehet, és fel kell használni.

A sporttevékenység a demokráciában alapvetően önszerveződő és önszabályozó. Ebből adódóan az állami, illetve önkormányzati közvetlen beavatkozás csak a legszükségesebb esetekben – például az iskolai testnevelés területén – indokolt. Minden más esetben a támogatás, a befolyásolás alkalmazható. Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközökkel elsősorban nem az élsportot, hanem a diáksportot, a szabadidősportokat, valamint az utánpótlás-nevelést támogatja, segíti.

I.2. A sport jogi és nemzetközi háttere

A törvényalkotók az egyetemes kultúra részeként ismerték el a sport kiemelkedő jelentőségét. A Sporttörvény az Alkotmánnyal, az Európai Sport Chartával, és a nemzetközi szerződésekkel összhangban rendelkezik a sportról, a sportigazgatás működtetéséről. A Nemzeti Sportstratégia egy távoli jövőképet vázol fel, célrendszere pedig azt az elérni szándékozott állapotot jelenti, melyet a következő

években a sportpolitika eszköztárával felhasználásával kívánatos elérni. Alapvető célja a nemzet fizikai és mentális állapotromlásának megállítása, az életminőség javítása, a káros szenvedélyek elleni harc megvívása, az egészséges életmód kialakítása, a felnövekvő nemzedék jó kondicionális erőnlétének elérése, a testmozgás megszerettetése. Vezérelve, hogy a versenysportban elért eredményeink, kialakult hagyományaink megtartása mellett az emberek életének része legyen a rendszeres testmozgás! A Nemzeti Sportstratégiára épülő új, jelenleg kidolgozás alatt álló Sporttörvényben várhatóan előtérbe kerül a sport jogi szabályozása mellett a szabadidősport, az iskolai sport, a nők sportja, a sportvállalkozások, a hátrányos helyzetűek, fogyatékosok sportjának kiemelt kezelése és támogatása, a kistérségek és régiók sportjának finanszírozása, a sportinformációs rendszerek kialakításának feltételrendszere. Meghatározza a helyi önkormányzatok szerepvállalását is.

A Köznevelési Törvényben és a Felsőoktatási Törvényben foglaltakat is messzemenően figyelembe kell venni a sportkoncepció kialakításánál. A törvény meghatározza a tanulók heti óraszámát, a szellemi-fizikai munka élettanilag helyes arányát. Ennek érdekében kötelezi az iskolát a mindennapos testedzés feltételeinek biztosítására. A törvény szerint a mindennapos testedzéshez szükséges időkeretet a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeret terhére kell megteremteni. Ezt úgy kell megtervezni, hogy a tanulók részére biztosítva legyen naponta, legalább 45 perc időtartamban testmozgás, sportolás lehetősége. Jelenleg a kormány feltétlenül meg akarja valósítani a mindennapos testnevelés feltételeit. Ehhez meg kell szerveznie a tanárok képzését, és egy tornatermi program beindítását tervezi a jövőben.

Jelenleg nem fordíthatók uniós források a versenysport közvetlen támogatására, azonban támogat az EU olyan kiemelt társadalmi célokat, mint az esélyegyenlőség, a társadalmi kohézió, az egészségmegőrzés, melyek eléréséhez a sport, mint eszköz felhasználható. Az Európai Unió népegészségügyi programja például fontos szerepet szán a lakosság testedzése gyakorlattá válásának, elterjesztésének. Ezek a célok egyre inkább megjelennek a sportpolitika tervezése során, elsősorban magától értetődő jelentőségük miatt. A sportfinanszírozást – különösen a versenysport finanszírozását – az EU a tagállamok hatáskörében hagyja. Ugyanakkor, kiemelten kezelt terület az elmaradott térségek felzárkóztatása, a foglalkoztatottság és a termelékenység növelése. A határokon átnyúló együttműködéshez a sportpolitikának és sportirányításnak is kapcsolódnia kell. A sport kapcsolódási pontjain keresztül – oktatás, ifjúság, egészségmegőrzés, munkahelyteremtés, turizmus – az európai uniós forrásokból közvetetten a sportfejlesztés céljai is támogatáshoz juthatnak. Az EU többi országában is a helyi önkormányzatok segítik a legnagyobb összeggel a sportot. A jelentős önkormányzati részvétel az európai országok többségének, természetesen a lakosságnak sporttal kapcsolatos kedvező állásfoglalását tükrözi, mindenekelőtt az egészség-érték fontosságának felismerése következtében. Az előrejelzések szerint ez a forrás a jövőben is meghatározó lesz, jöllehet a sport nem sorolható az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatok közé. Az önkormányzat elsődleges célja és feladata, hogy olyan projekteket készítsen, melyek előtt pályázati források nyílnak meg.

I.3. Az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai

Az önkormányzat a sportkoncepció elkészítése során különös tekintettel veszi figyelembe a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt, és a sportról szóló 2004. évi I. törvényben a helyi önkormányzatra vonatkozó kötelezően ellátandó feladatokat.

1. Az önkormányzat az anyagi lehetőségei függvényében támogatja a városi sporttevékenységet
2. Együttműködik a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel
3. Az önkormányzat, a tulajdonát képező sportlétesítményeket fenntartja, működteti.

A város költségvetési lehetőségeitől, valamint egyéb támogatási forrásoktól függően törekedni kell az önkormányzati sportlétesítmények, a közterületen lévő sportpályák fejlesztésére, újak építésére.

I.4. A sport környezeti szerepe

A sportolás fontos szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Kiváló életvezetési technikák és módszerek közvetítője, a nevelés egyik legfontosabb eszköze, mely játékos formában vértézi fel megoldási készletekkel az ifjúságot, illetve lehetőséget nyújt az egyén önmegvalósítására. Mindezekon túl a sport, a sportolás lényeges szerepet tölthet be a családi és társadalmi kötelek erősítésében, kulturált szabadidő-eltöltési, szórakozási lehetőség biztosításával. Pihenést, örömforrást és élvezetet nyújtó hasznos időtöltés, amely gyakorlati eszköze is lehet a hátrányos helyzetű csoportok és egyének felzárkóztatásának. Mindezek segítségével a sport jelentősen hozzájárul az életminőség javulásához. A magyar társadalom, s ezen belül Dombóvár város polgárainak megítélése szerint kiemelkedő fontosságú a sport minden területe. Ugyanakkor a magyar sport is ellentmondásos még. Ugyanis, amíg a versenysportban a sikeresebb országok közé tartozunk, addig a lakosság nagyobbik hányada mozgásszegény életmódot folytat, s részben ennek eredményeként rendkívül rossz az egészségi állapota. A magyarok sportban való tevékeny részvétele lényegesen alacsonyabb, mint Európa más országaiban, a kelet-közép európai régióban is csak a középmezőnybe tartozunk.

Cél tehát, hogy a sportos életmód érdekében aktivizáljuk az embereket, s ezáltal:

- javítsuk a város polgárainak életminőségét, és javulást érvényesítsünk a népegészség terén;
- életvezetési és probléma-megoldási képességek fejlesztésével a felgyorsult világ kihívásaira segítsük felkészíteni az ifjúságot;
- hozzájáruljunk a közösségi, családi kapcsolatok erősítéséhez;
- növeljük a foglalkoztatottak és a társadalom produktivitását;
- csökkentsük az egyenlőtlenségeket, s ezzel hozzájáruljunk a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és egyének integrációjához.

II. HELYZETELEMZÉS

II.1. A sport egyes területeinek helyzete

A sport általános megítélése a magyar társadalomban, s ezen belül Dombóvár városában pozitív, a társadalom véleménye szerint kiemelkedő fontosságú a sport minden területe, az iskolai testnevelés, a szabadidősport, valamint a versenysport és az utánpótlás-nevelés. A gyermekkori testnevelés és diáksport fejlesztésének kulcsa a korosztály fogékonyságában rejlik, ráadásul bizonyítottan pozitív hatású a felnőttkori sportolási hajlandóságra. A másfél millió magyar diák nagy többsége kizárólag iskolai keretek között, a testnevelés órán, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon sportol. Ott jelennek meg tehát a jövő sportolói, sportbarátai, ott kell megalapozni a fizikai erőnlétet, tudatosítva a sportos, egészséges életmód fontosságát.

II.1.1. Óvodai testnevelés és sport

Az óvodai nevelési programban nagy hangsúllyal szerepel a testi fejlődés elősegítése, a gyermekek mozgáskészségének fejlesztése. Valamennyi óvoda a heti egy vagy két alkalommal kötelező mozgásfoglalkozásokon túl mindennapos, játékos formában szervez frissítő testnevelést az óvodások számára. A foglalkozásokon elsősorban a gyermekek testi képességeit, ügyességüket, gyorsaságukat, állóképességüket fejlesztik az óvónők. A napi foglalkozásokon túl a szülők kérésére a Százszorszép Óvodában külön foglalkozásként ovikosár és aerobik hetente egyszer, focisuli heti két alkalommal kerül megszervezésre. A Szivárvány Óvoda székhely intézményében a vízhez szoktatás érdekében a tanuszoda térítéses szolgáltatásként vehető igénybe.

Az utóbbi években jelentősen javultak a tárgyi feltételek. El kell érni, hogy minden dombóvári óvodában legyen tornaszoba. Jelenleg az APOK Oktatási Központ Óvodai Intézményegységének Bezerédj Amália Óvodai Tagintézménye és a József Attila ÁMK Százszorszép Óvodája nem rendelkezik tornaszobával. A többi óvoda esetében a meglévő tornaszobák összességében jó állapotúak és jól felszereltek. A mozgásfejlesztő eszközök és játékok az elhasználódás következtében folyamatosan cserére szorulnak. A csoportok napirendjében fontos helyet foglal el a szabadban aktív mozgással töltött időszak. Minden óvodai intézmény rendelkezik homokos, füves udvarral, ezért igényként merült fel az óvodák részéről, hogy szükség lenne a játékok alá ütécscillapító talaj, gumitégla burkolat kialakítása.

Az óvónők tapasztalatai alapján az óvodát kezdő gyermekek mozgásfejlettsége 30%-nál elmaradást mutat, a gyermekek kb. 60-70%-a lúdtalpas, általánosságban a gyermekek nagy része hamar elfárad, és nem bír gyalogolni. Az óvodák egy részében dolgozik gyógypedagógus kolléga, így a Szivárvány Óvodában és a Százszorszép Óvodában van gyógytestnevelés fejlesztő foglalkozás, ahol átlagosan 15-16 fő gyermek vesz részt kiszűrés alapján. A többi tagóvodában is lenne igény a foglalkozásokra, azonban személyi és tárgyi feltétel hiányában nem tudják ezt biztosítani. A jövőben szükség lenne a gyógytestnevelés minden óvodára történő kiterjesztésére, és az ehhez szükséges feltételek megteremtésére.

II.1.2. Iskolai testnevelés és diáksport jellemzői

Az iskolák kötelező testnevelési óráinak elsődleges célja a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő fizikai erőnlétének megteremtése, miközben a diáksport foglalkozások rekreációs célokat is szolgálnak. Sajnálatos, hogy a gyermekek háromnegyede kizárólag ilyen keretek közt sportol, mert jelenleg nem alkalmas minden, e korosztályok szempontjából jelentős szerep betöltésére, s nem is kap megfelelő hangsúlyt a sportolás megszerettetése.

A létesítmény helyzet, a mozgás gyakorisága és a személyi feltételek tekintetében az általános iskolák és középiskolák változatos képet mutatnak.

A József Attila ÁMK Általános Iskola egy 19x33 méteres tornateremmel és egy minimálisan felszerelt 4x10 méteres tornaszobával rendelkezik. Az iskola sportpályáján egy 20x40 méteres salakos pálya és egy távolugró gödör található. A betonos, földes iskolaudvar felújításra szorul, így sportolásra nem alkalmas. Az eszközellátottság megfelelő, a tornaterem berendezései azonban cserére szorulnak. Az iskolában emelt óraszámú testnevelésben 159 gyermek részesül, ez alsó tagozaton heti 5, felső tagozaton heti 4,5 testnevelési órát jelent. Alapórában 315 diák sportol, ami alsó tagozaton heti 3, felső tagozaton heti 2,5 órát jelent. A gyógytestnevelésben részesülő gyerekek száma 68 fő, 1 felmentett és 19 könnyített testnevelésben részesülő diák van. Az iskolában 100%-os a szakos ellátottság, mivel a testnevelési órákat szakképesített testnevelő tanárok oktatják. A kötelező tanórán felül tömegsport és szakosztályi foglalkozások is vannak, heti több órában. Az iskola kiemelt sportágai a futball, ugrókötel és a kézilabda. A diáksport rendezvényeken rendszeresen részt vesznek az iskola sportolói.

Az APOK Belvárosi Általános Iskolai Tagintézménye Hunyadi tér 23. szám alatti iskolaépületéhez egy 18x36 méteres tornaterem, egy 20x40 méteres bitumenes kézilabdapálya és egy 160 méteres salakos futópálya tartozik. A pálya melletti magasugró és súlylökő hely megszűnt az udvar átalakítása miatt. Jelenleg mindkét helyszín építési terület, ami nagyban nehezíti a hatékony iskolai sportolás lehetőségét. A Szabadság u. 27. szám alatti épülethez tartozik az Ivanich utcai sportcsarnok, amelynek szintén bizonytalan a használatbavételi időpontja. A sportcsarnok mellett 20x40 méteres bitumenes pálya és 140 méteres futópálya áll a tanulók rendelkezésére. Mindkét iskolaépülethez parkosított iskolaudvar tartozik. Fontos megemlíteni, hogy az iskola az Új K.O.R. elnevezésű európai uniós pályázaton elnyert támogatásból új tanszerekre, bútorokra és sporteszközökre is fordíthatott pénzüsszeget. Az átmeneti hátráltató körülmények miatt az iskola nem tudott tömegsport és szabadidős foglalkozásokat indítani, ennek ellenére az iskola sportolói részt vettek iskolai versenyeken és diákolimpián is jól szerepeltek. Az iskolában testnevelés szakos tanárok és testnevelés szakkollégiummal rendelkező tanítók oktatják a testnevelés órákat.

Az egyházi fenntartású Szent Orsolya Rendi Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Művészetoktatási Intézményben három testnevelés szakos tanár oktatja a diákokat, akik közül 2 fő gyógypedagógusi képzettséggel is rendelkezik,

illetve mindhárman edzői minőségben is dolgoznak. A gyerekek sportolását segíti elő a nemrég felújított 36x18 méteres tornaterem, egy 200 méteres salakos futópálya, továbbá egy 20x40 méteres salakos kézilabda pálya. Az eszközök és tornatermi berendezések állapota és mennyisége átlagosnak mondható. Az intézményben 249 diák vesz részt emelt óraszámú testnevelésben, ugyanis heti öt órában biztosítják a gyerekek számára a sportolás lehetőségét. A felső tagozatos diákok számára a heti öt óraszámom felül heti három kötelező edzés is megtartásra kerül. A diáksport versenyen minden kategóriában eredményesen szerepelnek az iskola sportolói.

A Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Móra Ferenc Általános Iskolában a sport rendkívül fontos szerepet kap, hiszen számos jótékony fizikai és élettani hatása mellett itt nagyon fontos a pszichés vonatkozása. A sport javít a depressziós tüneteken, csökkenti a szorongást, és a stresszt. Az iskola rendelkezik egy 77 m² –es megfelelő állapotú tornateremmel, egy sportudvarral, ahol a salakos futópálya rekortán pályává lett felújítva, továbbá egy fejlesztő szoba is segíti az egyéni mozgásfejlesztés biztosítását. A tornaterem és fejlesztő szoba berendezése és felszereltsége teljes mértékben kielégíti a szükségleteket. A helyi tantervi órakereten felül a gyerekek mozgásigényének kielégítését szolgálják további sportszakkörök, amellyel megvalósul a gyerekek mindennapi testedzése. Itt készülnek fel a különböző sportversenyekre, ugyanis évente megrendezésre kerül a Megyei Atlétikai, Labdarúgó, valamint Asztalitenisz Bajnokság, ahonnan országos rendezvényekre is továbbjutnak az itt tanuló gyermekek. Szintén évente kerül megrendezésre az Integrált Sportnap Szekszárdon, ahol a diákok különböző mozgásformákkal ismerkedhetnek meg. A tanulók 30%-a vesz részt gyógytestnevelés órákon, a résztvevők 75%-nak gerincferdülése, 15%-nak hanyagtartása van. A testnevelés órák feladatait két gyógypedagógus látja el, akik közül egy fő testnevelés szakos tanári, gyógytestnevelés szakirányú diplomáján túl, gyógypedagógus és szomatopedagógus végzettséggel is rendelkezik. Az iskola tanulói számára nagyon fontos lenne, ha újra beépülhetne a testnevelés körébe a rendszeres úszás lehetősége, valamint a gyógyúszás tanítási időben. Fontos lenne még biztosítani a különböző mozgásterápiák (lovasterápia, labda terápia, alapozó terápia, Ayres-terápia) lehetőségét a tanulók számára.

Középiskolák közül az APOK Egységes Iskolai Intézményegysége sportlétesítményéhez egy 22x12 méteres, parkettás tornaterem, a kollégiumban működő kondicionáló terem, illetve sportpálya tartozik. A sportpályán egy betonos, szabályos méretű kézilabda pálya helyezkedik el két kapuval. Mellette található egy 60 méter hosszú két sávós salakos futópálya, ami az esőzések miatt nagyon rossz állapotban van. Van egy magasugró, súlylökő és távolugró hely, mindegyik rossz állapotú. Ezen kívül van még egy ritkán használt, rossz állapotú salakos tenispálya. A sporteszközök és berendezések szintén cseréire szorulnak. Az iskolában az alap testnevelési óraszám heti 2, a közbiztonsági osztályban ezen felül, heti 3 kötelező önvédelmi órát tartanak. A tömegsport keretében kosárlabda, röplabda, labdarúgás, önvédelmi és érettségi felkészítő órák szerepelnek. Az iskola diákjai rendszeresen részt vesznek diákolimpián, kosárlabda, röplabda, valamint atlétika sportágakban. Atlétikában országos, a másik két sportágból megyei helyezéssel büszkélkedhetnek a részt vevő diákok. A tanulók közül 15 fő részesül könnyített testnevelésben, a felmentettek száma kb. 25 fő. Az iskolában 2 testnevelő tanár látja el a testnevelés

tantárgy oktatását. Véleményük szerint a diákok mindennapos sport iránti igényét kellene kialakítani, ehhez több és jobban népszerűsített városi sporteseményt és rendezvényt szükséges szervezni. A sportok széles skálájának megismerésére kiváló alkalom lenne a Nagy Sportágválasztó rendezvény megszervezése.

Az Illyés Gyula Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium létesítmény gondját a kisméretű tornaterem okozza, amely felújított ugyan, de még egy osztály számára is szűkös, szabványos kosárlabda tevékenységre sem alkalmas. A diáklétszámhoz képest így nehezen oldható meg a szakszerű tanítás, különösen a téli hónapokban. A diákok rendelkezésére áll egy külső támogatásból kialakított kondicionáló terem is. A létesítmény helyzetet lényegesen javította a 2010. évben átadott műfüves sportpálya, amelyet azonban szükség lenne járulékos felszerelésekkel ellátni, különösen egy labdafogó háló elhelyezése javítaná a diákok sportolását. A testnevelés órákhoz használt eszközök és berendezések jelentős része elhasználódott, ezért cserére szorulnak. Az udvaron lévő füves pálya és az azt körülvevő futóterület felújítására hosszú ideje nem került sor. A komplett pálya jövőbeni felújítása a közelben lévő kollégiumi szálláslehetőségre tekintettel, edzőtáborozási lehetőséget is felvethetne. Összességében a létesítmények és felszerelés állapota átlagosnak mondható, az óraszámok esetleges bővülése azonban komoly létesítmény problémákat vethet fel a jövőben. A gimnáziumban három testnevelés szakos tanár dolgozik. Átlagosan 2,5 óra testedzési lehetőséget kapnak a diákok, délutáni órakeretben az 5-8. évfolyam számára heti egy órában, a 9-13. évfolyamnak heti egy alkalommal két órában biztosított a diákok sportolásra. Heti egy alkalommal történik a tanulók testnevelés érettségire való felkészítése. A testnevelők röplabda- és kosáredzéseket is tartanak a diákoknak. Az intézmény számára fontos, hogy minél több diák mozogjon, még ha nem is versenyszerűen. Minden évben megrendezésre kerül egy sportnap, ahol mindenkinek részt kell vennie valamilyen sportág versenyein. Különböző egészségügyi okokból 27 tanuló felmentett részleges, vagy teljesen a testnevelés óra látogatása alól. Az intézmény diákjai közül sokan sportolnak amatőr és igazolt keretek között. Az úszás, atlétika, karate sportágakban a diákolimpián is eredményesen szerepelnek. Az iskola amatőr fiú kézilabda csapata előző évben bejutott a diákolimpia országos döntőjébe. Az intézmény fontosnak tartja, hogy az iskolákban folyó sportolás nagyobb támogatást élvezzen a versenysporttal szemben. Szükség lenne egy világosan megfogalmazott ütemterv arra vonatkozóan, hogy a szűkös anyagi lehetőségei ellenére az önkormányzat mikor, melyik intézményében és milyen jellegű korszerűsítést tud vállalni.

Az 516. sz. Ipari Szakképző Iskola és Kollégium Sportcsarnoka 1996-ban került átadásra, alapterülete 2200 m². A Sportcsarnokban található kézilabdapálya versenyzésre alkalmas, hitelesített, ezért az intézmény a kézilabda sportágot preferálja, de alkalmas teremlabdarúgás, kosárlabda, röplabda és tenisz egyes és páros mérkőzéseinek lebonyolítására. A sportlétesítmény a sportolásra alkalmas küzdőtérrel kívül rendelkezik még 6 öltözővel és a hozzájuk tartozó vizesblokkal, aerobic teremmel, lelátóval, két testnevelői irodával és két szertárral. A Sportcsarnok mellett sportolásra nyújt lehetőséget a bitumenborítású szabadtéri pálya. A testnevelés tantárgyi követelményének megfelelőek a tornatermi berendezések, a sporteszközök az anyagfáradás miatt fogyóeszköznek számítanak. Az intézményben 4 testnevelés

szakos tanár dolgozik, akik a kötelező tanórai kereten felül 90 perces foglalkozásokat tartanak teremlabdarúgás, kézilabda, röplabda, torna, atlétika, aerobic sportágban heti több alkalommal, illetve a testnevelés érettségire való felkészítést is biztosítják. Az állandó sportolási lehetőség feltételeinek megteremtésén túl céljuk, hogy az iskola diákjai a különböző diáksport versenyeken öregbítsék az iskola hírnevét. Az intézmény képviselteti magát az Amatőr Kézilabda Diákolimpián, a SZODSE Kézilabda Diákolimpián, Kővári Tamás Emléktornán, Intercisa Diákolimpián. A testnevelés szakos tanárok elhivatottak, céljaik között szerepel az egészséges életmódra való ösztönzés és nevelés, a sport megszerettetése a diákokkal, a tanulók pszichoszomatikus fejlesztése.

A tanórán kívüli testnevelésnek, illetve sportnak adnak keretet a tömegsport órák. A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy az összes dombóvári oktatási intézmény biztosítja a kötelező testnevelés óraszámom felüli sportolási lehetőséget. A foglalkozásokon elsősorban a különböző korcsoportok között szerveznek házi bajnokságokat, a legfontosabb feladatot a diákolimpiára történő felkészülés jelenti. Itt választják ki a testnevelők azokat a tehetséges tanulókat, akik a diákolimpiai versenyeken képviselik az intézményt. A diákolimpiai versenyek szervezése és lebonyolítása jól működik a városban, ezt a feladatot a Dombóvári Diáksport Bizottság végzi, amelynek valamennyi dombóvári általános és középiskola testnevelője tagja.

Lassan elmondhatjuk, hogy nem csak a felnőttek, hanem a gyermekek is mozgásszegény életmódot folytatnak, s még nagyobb baj, hogy elég sok gyermekben csökken a sportolás iránti igénye. Az iskolai testnevelésben hosszú távra biztosítani kell a mindennapos testmozgás infrastrukturális és szakmai feltételeit. Mivel a diákok nagy része csupán ott sportol, szükséges, hogy a tanóra keretében az egész életre szóló sportolási igényt is megalapozzák. A tanulók szeressék meg a sportot, és tudatosuljon bennük az egészséges életmód fontossága, az egészség értéke. Előtérbe kell helyezni az iskolai sport támogatását, a feltételrendszerének megteremtését és javítását, ezzel lehetővé téve a sport értékeinek megőrzését és továbbadását a jövő nemzedékei számára. Bármely oktatási intézmény eredményei a város erkölcsi elismerését gazdagítják.

II.1.3. Szabadidősport

Bizonyított, hogy a rendszeres testedzés – életkortól függetlenül – pozitív hatással van az egészségi állapotra, és a közérzetre. Az egészség megőrzése szempontjából, és éppen ezért kiemelt szerepet tölt be. Jelenleg a lakosság nagy részében még nem tudatosult, hogy az egészségét, mint vagyont, tulajdont értékelje, amit óvni kell ahhoz, hogy minél tovább minél emberibb életet élhessünk. Problémát jelent, hogy a munkaadók még csak részben ismerték fel, hogy a munkavállalók egészségének megőrzése közös érdek. Mivel a harmonikus életvitelt megalapozó szokások a lakosság cselekvő részvételével alakíthatóak ki, erre az önkéntes tevékeny részvételre alapoztunk eddigi munkánk során.

A szabadidősport körébe azok a testedzési formák tartoznak, amelyeknek elsődleges célja a kikapcsolódás, az egészség megőrzése, a motoros aktivitás

megtartása, a játék, az örömteli testmozgás esetenkénti és rendszeres végzése. Jellemzi továbbá az önkéntesség és az önszerveződés is. A szabadidősport elgondolásának fő célja, hogy a lakosság minél szélesebb körében kialakuljon a mozgásgazdag életmód, a testedzés szükségletté váljon, a sportolás közösségi és társadalmi programként általánosan elfogadott legyen.

A dombóvári sportélet igen változatos, számos szakosztályi és hobbi sport közül választhatnak a mozogni vágyók, ugyanis a Dombóváron működő sportegyesületek nagy része a verseny és utánpótlás nevelésen túl szabadidős tevékenység szervezésével is foglalkozik. Az egyéni sportágak között megtalálható az asztalitenisz, teke, atlétika, úszás, kötélugrás, lovaglás, karate, ökölvívás, ju-jutsu, sakk, tenisz, aerobik, kötélugrás, tánc, horgászat, extrém sportok. A csapat sportok között a kosárlabda, a labdarúgás-férfi, labdarúgás-női, floorball, röplabda és kézilabda szerepel.

Figyelemmel a szabadidő megváltozott szerkezetére és időtartamára, a város környéke természeti, földrajzi sajátosságait jobban figyelembe vevő formákat kell előnyben részesíteni, amelyek hatékonyan biztosítják a szabadidő mozgással, sportolással, természetjárással, kirándulással, szabadban töltött aktív pihenéssel való eltöltését.

Ezt a célt segíti elő a hazánkban is rohamosan terjedő új sportág, a nordic walking. A Finnországból eredő botsport a soft-sportok kategóriájába sorolható, ami annyit jelent, hogy ez egy valóban mindenki számára üzhető, különleges fizikumot nem igénylő sportág. Dombóváron és környékén több mint 33 km hosszú túraútvonal biztosít edzéslehetőséget a rövid sétánál többre vágyók számára.

A kerékpáros mozgásforma is egyre népszerűbb városunkban, a kerékpárutak lassú ütemű, de folyamatos építése mellett, elindítottuk a Dombóvári Zöldküllős Vagyok programot. Az életstílus-akció lényege, hogy minél többet kerekezzünk, illetve ennek köszönhetően minél több kedvezményben részesüljünk a helyi szolgáltatóknál. A csatlakozók kerékpárra rögzíthető, "Dombóvári Zöldküllős vagyok" feliratú prizmát és egy kedvezménykártyát kapnak ajándékba. A prizmával ellátott kerékpárral különböző szolgáltatókat felkeresők a polgármester aláírásával hitelesített kártya felmutatásával 5 és 15 % közötti kedvezményt kaphatnak. Jelenleg 11 helyen lehet a kártyákat felhasználni. A kiépített kerékpárút mellett a Völgység-Hegyhát Kerékpáros Túraútvonal, a Hármashatár Kerékpáros Túraútvonal és a Dombóvár-Várong Kerékpáros Túraútvonal áll a kerekezni vágyók rendelkezésére.

II.1.4. Utánpótlás-nevelés

Az iskolai testnevelés, az utánpótlás-nevelés, és a versenysport szorosan összefügg egymással. Az Önkormányzat fontos feladatának tartja az utánpótlás-nevelést és a tehetséggondozást. A város sportjának javulása nagymértékben függ az utánpótlás-neveléstől. Ennek egyik legfontosabb bázisai az iskolák és egyesületek utánpótlás szakosztályai. Az utánpótlás-nevelés feladata, hogy minden sportolni vágyó, tehetséges gyermek megtalálhassa azt az iskolát, sportegyesületet, amelyben

felkészült tanárok és edzők irányítása mellett az általa választott sportággal kedvére foglalkozhat. Az utánpótlás-nevelés területén a városunkat képviselő sportegyesületek eredményességi törekvéseit támogatja az önkormányzat. A város számos sportegyesülete a versenysport feltételeinek biztosítása mellett lehetőséget biztosít a város fiataljai számára a sportolásra az utánpótlás-nevelés keretében. Tiszteletben tartva a sportegyesületek önállóságát, továbbra is fontos feladat működésük, munkájuk figyelemmel kísérése, támogatása.

II.2. A sportolást befolyásoló tényezők

II.2.1. Létesítmény ellátottság

A sportlétesítmények, mint a sporttevékenység színterei kiemelt figyelmet érdemelnek. A sportműködés minden területének fontos, nélkülözhetetlen feltétele a kulturált, tiszta, jól karbantartott, korszerű létesítmények üzemeltetése.

Megállapítható, hogy Dombóváron a város sportéletéhez viszonyítva a létesítményhelyzet képes lenne minden igényt kielégíteni, a létesítmények 80%-a önkormányzati tulajdonban van, azok működtetéséről, karbantartásáról, felújításáról az önkormányzat gondoskodik, amelynek összege lassan meghaladja a költségvetés adta lehetőségeket, ezért szükség lenne a helyi sportolási igényeket figyelembe vevő átfogó rendszer kiépítésére.

Dombóváron szinte valamennyi iskola rendelkezik tornateremmel és szabadtéri udvarral, de a kép nagyon vegyes. Szükség lenne a létesítményeknek ütemezett felújítására, fejlesztésére. Jelenleg az Új K.O.R. Apáczai Oktatási Központ infrastrukturális fejlesztésére vonatkozó, az Európai Unió által támogatott projekt keretében folyik az Ivanich utcai sportcsarnok felújítása, illetve a Belvárosi Iskola Tagintézményének Hunyadi tér 23. szám alatti épületéhez tartozó tornaterem felújítása.

A dombóvári Farkas Attila Tanuszoda, az önkormányzati tulajdonú Dombóvár és Környéke Víz- és Csatornamű Kft kezelésében működik. Az uszoda 25 méter hosszú, négy pályás medencével rendelkezik, nevét, a dombóvári úszásoktatást több mint 30 éve megteremtő pedagógusról kapta. Itt kezdete pályafutását Rózsa Norbert olimpiai-, világ-, és Európa-bajnok mellúszó. A 2005-ben történt felújítás keretében új víztisztító-vízforogató berendezés került átadásra, az épület páraelszívó-szellőztető berendezését korszerűsítették és a medencét az akkori legkorszerűbb anyagokkal csempézték ki, így jelenleg jobb körülmények között használhatják a létesítményt a mozogni és sportolni vágyók.

Spartacus Tekecsarnok egy 500 m²-es létesítmény, amely a Dombóvári Spartacus Szövetkezeti Sportegyesület tulajdonában van, „Uniós” típusú lapos tetős faház, ami felújításra szorul. A létesítményben 4 sávós, műanyag borítású pályatest van, és automata állító-berendezéssel rendelkezik.

Dombóvár Város Önkormányzatának tulajdonában lévő, Kinizsi u. 37. szám alatti JAM csarnok sportolási célra használható részei:

- JAM - sportcsarnok
- Kerékpáros ügyességi pálya
- Salakos focipálya
- Strandröplabda pálya
- U-alakú csarnok, ökölvívó és ju-jutsu terme.

A Katona József utcai Sporttelep 1951-ben került átadásra, az 1600 férőhelyes önkormányzati tulajdonban lévő labdarúgó pályát az NB III Dráva csoportban játszó Dombóvári Futball Club és a labdarúgás utánpótlás-nevelésére alapított Dombóvári Focisuli Egyesület használja jelenleg. A sportpályán található hivatalos mérkőzésekre alkalmas nagy labdarúgó pálya, két gyakorló pálya, egy aszfaltos pálya, lelátó és egy minigolf-pálya.

A dombóvári MÁV sporttelep teljes területe 36300 m². Rendelkezik füves és salakos focipályával, amelyek mérete 10.060 m². Az atlétika pálya mérete 2500m², amely áll egy ötsávós futópályából, illetve a magasugrás, súlylökés és gerelyhajítás számára kialakított helyekkel, a rekortán távolugró nekifutó hossza 80 m². Található még a kültéri területen egy 1152m²-es kézilabda pálya, amely éjszakai kivilágítással is rendelkezik, továbbá egy 5000 m²-es zöld terület. A kosárlabda-csarnok küzdő tere 774 m², van egy kis tornacsarnok és a második emeleten található egy 225 m²-es bokszer terem. Dombóvár Város Önkormányzata jelenleg többoldalú tárgyalásokat folytat az ingatlan bérleti jogának megszerzéséért. Az ingatlan Önkormányzat általi bérletbe vételéhez fontos városi érdekek fűződnek, egyrészt ezáltal lenne lehetősége az Önkormányzatnak arra, hogy a jövőben az ingatlan tulajdonosává váljon. A sportlétesítmény megszerzésével továbbá racionalizálni lehetne a város sportéletét, amivel megtakarítás érhető el hosszú távon.

További Dombóvár Város Önkormányzata által működtetett sportpályák, sportolásra is alkalmas egyéb kiemelt területek:

Kertváros

1. Gyöngyvirág krt. – Labdarúgó pálya, kosárlabda pálya, aszfaltos futókör

Kis-Konda patak völgye:

1. Nordic Walking pálya

Gunaras:

1. Madársisak Ösvény
2. Camping étterem melletti teniszpályája
3. Kneipp-ösvény
4. Kerékpárút

Újdombóvár:

1. III. utcai labdarúgó pálya

2. VI. utcai labdarúgó pálya
3. Városi kórházhoz épült tenispályák
4. Láng sporttelep

Szülőhegy:

1. Fűves labdarúgó pálya
2. BMX pálya
3. Salakos sportpálya, tekepálya
4. Nordic Walking pálya

II.2.2. Finanszírozási rendszer

A város az elmúlt években elismerte és a lehetőségeihez mérten támogatta a sportegyesületek működését, a kiemelkedő sportesemények megrendezését, a szabadidő- és tömegsport rendezvényeket. Támogatta a diáksportot és utánpótlás-nevelést, üzemeltette a tulajdonában lévő sportlétesítményeket, melyeknek térítésmentes, illetve kedvezményes használatával további támogatást nyújtott a városi sportegyesületek, iskolai sportesemények számára. Az önkormányzat élősportra fordított kerete sajnos az elmúlt három évben nem emelkedett.

Alapvető a sportfinanszírozási rendszerben, hogy az egyesületek részére nyújtott támogatások elbírálása pályázati rendszer keretében történik.

A támogatás mértékét illetően fontos kérdés, hogy mely egyesületek veszik igénybe térítésmentesen az önkormányzat tulajdonában lévő, sportolás helyszínéül szolgáló létesítményeket. Mivel ez is jelentős segítséget jelent az egyesületek részére, fontos ezt minden esetben megjeleníteni a támogatási szerződésben.

Érdeemes megvizsgálni egyes sportágak esetében, hogy dombóvári, vagy vidéki gyerekek kapják-e a támogatást. Csak a dombóvári sportolók jogosultak a helyi önkormányzat támogatására. A vidéki sportolók támogatása a lakhely szerinti önkormányzat, illetve a szülők feladata.

A támogatás szempontjából fontos kérdés, hogy a sporttevékenység, edzés során az egyesületek hány csoporttal dolgoznak. Szükséges meghatározni, hogy hány sportoló és csoport működéséhez ad az önkormányzat támogatást. Bizonyos határt kell szabni, különben fedezhetetlenné válik a rendszer.

Korábban az öt kiemelt egyesület esetében különböző működési költségek kerültek megvizsgálásra.

A költségek alapvetően három nagy csoportra voltak bonthatók:

- Edzői költségek
- Létesítmény költségei
- Versenyeztetés költségei

Az így felmerült költségek alapján kimutatható az egy főre /gyerekre / jutó költségek kimutatása. Az így kapott konstans számok alapján pontosan meghatározható a ténylegesen szükséges támogatás mértéke.

Egyéb sporttámogatási lehetőségként szerepel a Gunarasi tábor, amely kiváló helyszínül szolgál különböző edzőtáboroknak, szaktáboroknak. A táboroztatás- a fenntartási költségen kívül- támogatással valósul meg.

Új sportágban történő szerveződés támogatása csak abban az esetben lehetséges, ha két éven keresztül bebizonyítja létjogosultságát. Ezen kívül különböző megmérettetésekben elért eredményekkel, utánpótlás - neveléssel is bizonyíthatják jogosultságukat a támogatásra.

III. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

III.1. Az életminőség javítása

A magyar lakosság, így városunk polgárai sincsenek kellően tisztában azzal, hogy van egy értékük, az egészségük. Különböző felmérések szerint a magyar emberek kívánságai között az egészség az elsők között van, tehát szeretnék az egészséget, de kevésbé tesznek érte.

Ha valaki nem ismeri az egészsége értékét, akkor nem fog önfegyelműző, korlátozó életmódbeli szabályokat elfogadni, követni. Minden egészségfejlesztési aktivitás megbukik, ha olyan embereket kíván célba venni, életmód-változtatásba bevonni, akik nem ismerik, nem élik meg tulajdonosi szemlélettel egészségük értékét. Ezért minden egészségfejlesztési koncepció alapjául kell elfogadnunk az egészség érték voltának következetes propagálását. Olyan magatartásformáló aktivitásra van szükség, amelyek túl az ismeretterjesztésen az érintettek bevonásával a fentiek kialakítását szolgálják.

III.2. A sport kapcsolatrendszerének fejlesztése

A sportról történő gondolkodás középpontjában sokszor a sportnak csak a versenysport médiafigyelemben részesülő szegmense áll. Miközben a mai kultúra középpontjában a fizikai test kiemelkedő szerepet tölt be. Érdekes módon a sport elszigetelődött egyes humán területektől: a tanulástól, kulturálódástól, az esélyegyenlőségi megoldásoktól, a hétköznapi élet biztonságát meghatározó területektől.

A sport rendkívül sokoldalú kapcsolódási, fejlesztési lehetőségei még nem tudatosodtak. A sportolás egészségmegtartó, egészségfenntartó, egészségfejlesztő szerepét általában elismerik, de konkrét az egészséget primer prevenciók szempontból döntően meghatározó elemként, még nem került elismerésre. Pedig a sport rendszeres gyakorlása alkalmas a hétköznapi élet döntő átalakítására, megújítására.

A kitörési pontokra példaként említhető a turizmus mint ágazat, amely további fejlesztési potenciállal rendelkezik. A sport-rekreáció köré csoportosuló lehetőségek

feltárása, az aktív turizmusra, a sportturizmusra épülő komplex termékek népszerűsítése előmozdíthatja a szabadidő-gazdaság fejlődését is.

III.3. Egészséges város

Bizonyított, hogy a rendszeres testedzés életkortól függetlenül közvetlen pozitív hatással van az egészségi állapotra és a közérzetre. Hazánkban magas a dohányzásból, egészségtelen táplálkozásból és mozgáshiányból fakadó betegségek aránya. A sportolók körében ugyanakkor kisebb mértékben jelentkeznek a kóros stressz terhelés tünetei, alvászavarok, fejfájás, kevesebb a káros szenvedéllyel élők száma, kisebb a szív- és érrendszeri betegségekben, anyagcsere-betegségekben szenvedő betegek aránya. Cél tehát, a városban élők egészségi állapotának javítása a sport segítségével, minél szélesebb rétegek mozgósítása, hogy az egészség megőrzése érdekében növeljék sportaktivitásukat. Fontos feladat továbbá a már megromlott egészségi állapotúak bevonása rehabilitációs célból.

III.4. A sport és a tudástársadalom összekapcsolása

Elgondolkodtató, hogy sokszor választani kell tanulás, kulturálódás és a sport gyakorlása között. Főleg a fiatal korosztályokat nem szabad az életminőségüket döntően meghatározó területek közötti választásra kényszeríteni.

A város sportjának egyik legnagyobb értéke az a humán tőke, amit az itt élő szakemberek, sportvezetők jelentenek, de sajnos sportról szóló tudásuk nem szerveződik rendszerré. A meglévő információk nem kellően dokumentáltak, mozaikszerűek, alacsony a kooperációs szint, az információk nem szerveződnek élő tudáshálózatba. Az információs társadalom fejlődésével megteremtődik a lehetőség egy sportszakembereket teljes mértékben átfogó sporthálózat kialakítására.

III.5. A sport, mint innovatív tényező – versenyképesség és foglalkoztatás növelése

E területen kiemelt célok:

- hozzájárulás az adott munkáltató, illetve a magyar kis- és középvállalkozások versenyképességének javításához;
- a javuló egészségi állapotnak köszönhetően a munkaerő kiesés arányának csökkentése;
- a munkavállalók produktívitasának növekedése a sportolásnak köszönhető jobb fizikai, szellemi és lelki kondíció eredményeként;
- a tanulási, koncentrációs és a munkabíró képesség növelése a fizikai és szellemi energiák összhangjának sport általi megteremtése révén.

Magyarország egyik legfőbb vonzerejét a termálvíz és az ehhez kapcsolódó gyógyturizmus jelenti. A termálturizmusnak egyre növekvő szerepe van az egészség megőrzésében, betegségek megelőzésében, a gyógyításban, az utókezelésben, a fizikai és mentális kondicionálásban. Gunaras Gyógyfürdő kedvező lehetőséget nyújt az

egészségturizmus és modern rekreációs szolgáltatásokat igénylőknek, ami szervesen összefügg a szabadidősport és rekreációs lehetőségek fejlesztésével.

A kerékpár- és kiránduló útvonalak kiépítése hozzájárul az ökoturizmus fejlesztéséhez

III.6. Esélyegyenlőség

A sportnak rendszeresen és visszatérően szükséges figyelemmel kísérnie és támogatnia a kiemelkedő tehetségek bekapcsolódási folyamatát a sport rendszerébe. Ez főképp az egyesületekkel, önkormányzatokkal, kistérségekkel valósítható meg.

IV. A MEGVALÓSÍTÁS ÉS FEJLESZTÉS IRÁNYAI

IV.1. Fejlesztési irányok a sport fő területén

IV.1.1. Óvodai, iskolai testnevelés és diáksport

Stratégiai célok az iskolai testnevelésben és sportban:

- a közoktatásban résztvevő tanulók egészségi állapotának, edzettségi szintjének fokozása
- az iskolák higiéniai, mentálhigiéniai színvonalának javítása
- a testnevelési órák számának emelése
- a káros szenvedélyek csökkentése
- a tanulók testi - lelki egészségének javulása
- az egészséges táplálkozásra való áttérés
- az iskolák pedagógiai programjaiban az egészségnek, mint első számú értéknek a középpontba helyezése

Az óvodai és iskolai testnevelés önkormányzati feltételrendszere és működtetése meghatározó városunk sportmozgalmára. A megkülönböztetett figyelem ezért indokolt.

Az iskolai testnevelésben és diáksportban, az előrelépés érdekében:

- Biztosítani kell az ideiglenesen és tartósan felmentett, a gyógytestnevelésre irányított, és a különleges fejlesztést igénylő tanulók esélyegyenlőségének megteremtését
- Kötelező (tanórai) testnevelésre épüljön a tanórán kívüli iskolai sport (tömegsport), továbbá a diáksport, valósuljon meg az oktatási törvényben is rögzített mindennapi testedzés lehetősége valamennyi tanuló részére.
- A diáksport-szervezetek programjában a diákolimpiai versenyekre való felkészülés és versenyeztetés mellett nagyobb hangsúlyt kell helyezni a minden tanuló számára lehetőséget kínáló iskolán belüli, illetve iskolák közötti programokra, a nem versenyszerű testedzési formák szélesítésére (alapfokú versenyek, iskolai sportnapok, játékos vetélkedők stb.).

- Oldani kell a túlzott verseny és eredmény centrikusságot, nagyobb teret kell adni a szabadidősport jellegű, illetve igény és a természet adta lehetőségű foglalkozásoknak, az országjárásnak, a kirándulásoknak.
- Az iskolai sportkörökben, egyesületekben folyó munkában arra kell törekedni, hogy minél több diák kapcsolódjon be a foglalkozásokba. Ugyanakkor az iskolai sportköri munkának komoly részt kell vállalnia a tehetségek felkutatásában és gondozásában.
- Továbbra is biztosítani kell az úszás-oktatást és az óvodások vízhez szoktató úszásait.

IV.1.2. Szabadidősport

Hosszabb távra két cél jelölhető ki:

1. Lényegesen növelni kell az egész lakosság körében azok számát, akik élettani szempontból kellő gyakorisággal, időtartamban és intenzitással sportolnak, akár szervezett, akár nem szervezett keretek között. Ezt elősegítheti a többi között a „nyitott iskola” program az intézményi sportlétesítményekre vonatkozóan.
2. Bármilyen típusú, hasznos szabadidősportot támogatni kell.

További általános feladatok:

- a lakosság egészségi állapotromlásának megakadályozása
- a foglalkozási ártalmak ellensúlyozása
- a káros szenvedélyek elleni harc
- a szabadidő hasznos, fizikailag is aktív eltöltése
- A szabadidősport céljai, feladatai nem választhatók el az iskolai sporttól.
- Fiatalon meg kell ismertetni az egészség, a testmozgás, az edzettség értékét, és megszerettetni a mozgást és az aktív életmódot.

Konkrét feladatok a szabadidős sporttevékenységek, a sportturizmus és a nemzetközi kapcsolatok területén:

- Lehetőséget kell teremteni arra, hogy minden dombóvári polgár megtalálhassa személyiségének, képességeinek legmegfelelőbb rendszeres sportolási formát
- Továbbra is nagy figyelmet kell fordítani a tömegeket megmozgató rendezvények színvonalas megszervezésére.
- A helyi lakosságot ösztönözni kell az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények jobb kihasználására
- A város infrastrukturális fejlesztésénél figyelembe kell venni azokat a tényezőket, amelyek mozgásra készítik a polgárokat, egyben a város idegenforgalmára is jelentős hatással lehetnek. Folytatni kell a kerékpárutak építését.
- Ki kell használni a város és környéke természeti adottságait, korszerűsíteni kell a szabadidősport szervezeti formáit. Nyári időszakban is segíteni kell a szabadidős versenyek megrendezését (strandröplabda,

strandfoci, gyalogtúra, kerékpártúra, stb.), ösztönözni és támogatni kell a civil szervezetek kezdeményezéseit, működését.

- Tovább kell fejleszteni a természetjáró szakosztályok munkáját. A területfejlesztés forrásai bizonyos mértékig terjedjenek ki játszóterek, és a szabadidősport közösségi létesítményeinek építésére.
- Különösen nagy figyelmet kell fordítani a lakótelepeken élők sportolási lehetőségeire (parkok, játszóterek, sportpályák kiépítésére).
- Továbbra is fontos hagyományteremtő jelleggel városi sportrendezvényeket szervezni
- Különös figyelmet igényel az időskorúak szabadidős sporttevékenysége. A nyugdíjas korosztály számára olcsó sportos összejövetelek folyamatos kínálatára van szükség (túrák, tánc, gimnasztika, gyaloglás, kerékpározás, úszás, senior versenyek stb.).
- A fiatalok táboroztatására kiválóak a lehetőségek, amelyekkel az önkormányzatnak rendszeresen élnie kell, saját forrásból is támogatva ezt a fontos területet.
- Fokozottan figyelemmel kell kísérni, és támogatni a nők sportját, ami kiemelt társadalmi és városi sportfeladat.
- Segíteni kell az extrém sportok népszerűsítését

IV.1.3. Utánpótlás-nevelés

Dombóvár Város Önkormányzata fontos feladatának tekinti az utánpótlás-nevelést és a tehetséggondozást, így sportpedagógiai és szakmai szempontok figyelembe vételével megteremtődik az iskolák és egyesületek, sportkörök utánpótlás nevelő bázisa. Kiemelten fontos a sportszakmai munka, ezen belül az utánpótlás-nevelés segítése, mert ez képezi az eredményesség legfontosabb belső feltételét, és ebben még számos kiaknázatlan lehetőség rejlik.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a sportegyesületi utánpótlás-nevelés és az iskolai sportkörökben folyó minőségi felkészítés összehangolását.

Törekedni kell az akár főállású, akár társadalmi munkában tevékenykedő sportszakemberek képzésére, továbbképzésére.

Fontos, hogy az egyesületek támogatható fejlesztési elképzelésekkel rendelkezzenek annak érdekében, hogy közösen az önkormányzattal, hosszútávon biztosítani lehessen a minőségi munkát.

Törekedni kell arra, hogy minél több fiatal találkozzon az aktív sportolással, és ezáltal minél többen kapcsolódjanak be a rendszeres testedzést végzők csoportjába, megelőzve ezzel a káros szenvedélyek felé való fordulást.

Fel kell hívni a város sportegyesületeinek és szakosztályainak figyelmét a város Gunarasi táborára, és ki kell használni a lehetőséget kosár, foci és úszó edzőtáborok szervezésére.

IV.2. A sport feltételrendszereinek fejlesztése

IV.2.1. Létesítményfejlesztés

Dombóvár város sportfejlesztésének egyik sarkalatos pontja a létesítményhelyzet. Az Önkormányzat eltökélt célja, hogy a létesítményellátottság területén az elkövetkező években jelentős átszervezéseket valósít meg, amely újabb lendületet ad majd az egész város sportéletének. Fontos, hogy a létesítmények szolgálják az életminőség javítását, alapvető sportolási és rekreációs lehetőségeket, s lehetőség szerint kapcsolódjanak közparkokhoz.

Meg kell vizsgálni az Önkormányzat által üzemeltetésre kiadott sportlétesítmények kapcsán kötött szerződéseket, s keresni kell az optimális megoldást azok működtetésére. A létesítmények akadálymentesítése is fontos feladat ahhoz, hogy a mozgáskorlátozottak és fogyatékkal élők is igénybe vehessék a létesítményeket akár sportolóként, akár nézőként. Együttműködési megállapodásokat kell kötni az önkormányzati sportlétesítményeket igénybevevő sportszervezetekkel azok használatának szabályozására.

Fel kell mérni az iskolai tornatermek, tornacsarnokok állagát, korszerűsítési, esetleg bővítési lehetőségeit, ugyanakkor törekedni kell a létesítmények állagmegóvására, felújítására. Az oktatási intézmények testnevelési és sportobjektumait tervszerűen, folyamatosan kell felújítani, s a lakóterületi igényeket is figyelembe véve üzemeltetni. Az iskolai tornatermek és csarnokok esetében, a korszerűsítésre központi forrást kell biztosítani, mert az iskoláknak erre nincs és nem is lesz anyagi erejük. E területen hozott változások a testnevelők munkáját segítik. A termek, csarnokok mellett a sportudvarok korszerűsítése is fontos feladat. A bitumenes kültéri pályák más jellegű borítással való ellátása sokat segít majd a szabadtéri sportfoglalkozások megtartását. Az iskolai testnevelés javulásával az utánpótlásnevelés is magasabb szintről indulhat hisz annak edzései, foglalkozásai is korszerűbb létesítményekben zajlanak.

Az Önkormányzat célja a dombóvári MÁV sporttelep használati jogának megszerzése, amely hosszú távon mindenképpen a város érdekeit szolgálhatja.

A csarnok léte elengedhetetlen feltétele a városi tömegsport, munkahelyi sport és szabadidősport fennmaradásának, működésének. Az egészséges életmód érdekében az aktív sportolókon kívül a tömegsport, a szabadidősport számára is biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy igénybe tudják venni a sporttelepet. Jelenleg a sporttelep nyújt helyet közel 1000 rendszeresen sportolónak. A létesítményt használó szakosztályok közül kiemelkedik az atlétika, kosárlabda, asztalitenisz, karate, floorball, labdarúgás, ökölvívás, tánc.

Az ingatlan bérleti jogának megszerzésével egy helyre szeretnénk összpontosítani a város sportéletének jelentős részét, kialakítva egy városi sportcentrum jelleget, amely egyaránt hasznosítható a diáksport, szabadidősport és az élsport céljaira is. Ezzel a lépéssel megtakarítást érhetünk el hosszú távon.

IV.2.2 Finanszírozási koncepció

A támogatási rendszerben alapvető változást jelent a korábbi évek gyakorlatához képest, hogy a kiemelt kategória rendszerét nem kívánjuk alkalmazni. Az Önkormányzat a lehetőségeihez képest azonban fontosnak tartja és támogatja a diáksportot és az utánpótlás-nevelést. További változást jelent a finanszírozásban, hogy az Önkormányzat a tulajdonában lévő létesítményeit, illetve a bérelt MÁV sporttelep ingatlankezelését és üzemeltetését saját szervezete útján kívánja biztosítani, megszüntetve azt a korábbi kevésbé átlátható gyakorlatot, amely szerint az Önkormányzat a sportegyesületek támogatása keretében finanszírozta a sportlétesítmények működési költségeit.

A finanszírozás terén továbbra is irányt mutatnak a korábbi koncepcióban megfogalmazott elvek:

- Alapvető a sportfinanszírozási rendszerben, hogy az egyesületek részére nyújtott támogatások elbírálása pályázati rendszer keretében történik.
- A támogatás mértékét illetően fontos kérdés, hogy mely egyesületek veszik igénybe térítésmentesen az önkormányzat tulajdonában lévő, sportolás helyszínéül szolgáló létesítményeket. Mivel ez is jelentős segítséget jelent az egyesületek részére, fontos ezt minden esetben megjeleníteni a támogatási szerződésben.
- Érdemes megvizsgálni egyes sportágak esetében, hogy dombóvári, vagy vidéki gyerekek kapják-e a támogatást. Csak a dombóvári sportolók jogosultak a helyi önkormányzat támogatására. A vidéki sportolók támogatása a lakhely szerinti önkormányzat, illetve a szülők feladata.
- A támogatás szempontjából fontos kérdés, hogy a sporttevékenység, edzés során az egyesületek hány csoporttal dolgoznak. Szükséges meghatározni, hogy hány sportoló és csoport működéséhez ad az önkormányzat támogatást.

IV.2.3 Elismerési rendszer

Dombóvár Város Önkormányzata a jövőben évente átadott kitüntetésekkel szeretné elismerni a város kiemelkedő diáksportolói és testnevelő tanári tevékenységet. A kiemelkedő, olimpián komoly eredményeket elérő dombóvári sportolók további segítségére életpálya támogatási rendszert szeretnénk kidolgozni.

V. ZÁRSZÓ

A sportkonceptió elgondolásait a város lehetőségeire, személyi és tárgyi feltételeire alapoztuk. Nem kell minden áron nemzetközileg jegyzett sportolókat és sportágakat felmutatnunk, hanem inkább a saját erőnkől kell a legtöbbet adnunk. Saját nevelésű sportolóinkat kell megtartanunk, csak a kellően megalapozott eredmények érdekében szükséges a soraikat erősíteni máshonnan érkező sporttársakkal vagy edzőkkel. Azt kell elérnünk, hogy a helyi közönség jól szórakozzon, ezzel is erősíteni szeretnénk a város közösségének összetartozását.

A sportnak megvannak a sajátos fejlődési törvényszerűségei. Azt, hogy jelenleg milyen és a később milyen lesz, döntően a feltételek határozzák meg. A feltételek viszont az anyagiak függvényében alakulnak, illetve alakíthatóak tudatosan. Ezért egyértelmű, hogy a pénzügyi háttér is meghatározza, hogy a koncepcióban megfogalmazottak megvalósulnak-e hosszú távon.

Magyarországon is fejlődik az egészségtudat, lassan kialakul az igény a rendszeres testmozgás iránt. A szabadidős szükségletek révén fizetőképes kereslet jelentkezik a magyar sportéletben. A gazdasági fejlődéssel együtt járó egészségügyi gondok is megváltoztatják a társadalom gondolkodását a sportról, mivel egészségmegtartó szerepe felértékelődik.

Az előző koncepció óta végbement változások is indokolták a dokumentum megalkotását, de azt is tudjuk, hogy a sport az egyetemes magyar kultúra részeként elválaszthatatlan társadalmunk egészétől, fejlődésétől, ezért elengedhetetlenül szükséges jövőképek felvázolása. Minden koncepció annyit ér amennyi megvalósul belőle, mégis le kell szögezni, hogy ez az anyag zsinórmértékül szolgálhat a következő két évben. S ez azoknak az érdeme, akik széles körű konszenzusra törekedve bekapcsolódtak a közös munkába.